

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. Каразіна

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ректор Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
Віль БАКІРОВ

08 лютого 2021р

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з бізнес-адміністрування
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма «Бізнес-адміністрування»
(для здобуття ступеня магістра)

Харків-2021

ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

ТЕМА 1. Розвиток економічної науки

Становлення економічної науки. Меркантилізм. Фізіократи. Класична політекономія. Основні ідеї А.Сміта та Д. Рікардо. Історична школа у Німеччині. Основні ідеї марксизму. Маржиналізм та неокласична теорія. А. Маршалл. Основні школи маржиналістського напрямку. Макроекономічна теорія Д.М.Кейнса. Сучасний монетаризм. Теорія соціального ринкового господарства. Неокласичне відродження. Еволюція інституціоналізму. Концепції “індустріального суспільства”. Теорії соціальної трансформації.

ТЕМА 2. Економічне відтворення.

Економічні відносини. Суспільне відтворення. Виробництво, обмін, розподіл, споживання. Потреби. Закон зростання потреб. Економічні потреби. Задоволення потреб. Економічне благо. Економічні ресурси. Труд, праця, капітал. Обмеженість ресурсів. Економічна ефективність.

ТЕМА 3. Праця як чинник виробництва.

Праця. Засоби виробництва. Продукт праці. Натуральний продукт. Товар. Вартість, споживча вартість, корисність. Розвиток виробництва. Розподіл праці та спеціалізація. Продуктивність праці. Додана вартість. Вартість та її походження. Теорія чинників виробництва. Теорія додаткової вартості.

ТЕМА 4. Обмін та його роль в економіці.

Обмін. Розвиток форм обміну. Натуральне господарство. Еволюція форм обміну. Гроші як товар. Функції грошей. Гроші та капітал. Грошова маса. Інфляція. Формула обігу капіталу. Еволюція грошових систем.

ТЕМА 5. Економічні ресурси та доходи.

Економічні ресурси. Доходи. Заробітна плата. Ставка відсотку. Рента. Перерозподіл доходів. Економічний кругообіг. Схема економічного кругообігу. Домогосподарство. Підприємство. Товарні ринки. Ринки ресурсів. Торгівля та її форми.

ТЕМА 6. Типи економічних систем.

Ринок. Економічна свобода. Економічні суб'єкти. Попит. Пропозиція. Ринкова рівновага. Переваги та недоліки ринку. Необхідність держави в економіці. Функції держави. Типи економічних систем. Ринкова економіка. Командна система. Традиційна система. Змішана економіка.

Рекомендована література

1. Борисов, Е. Ф. Основы экономики: Учебное пособие / Е. Ф. Борисов. – М.: Юрайт – Издат, 2009.
2. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. М.1994.
3. Економічна теорія : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. - К. : Центр навчальної літератури, 2006.
4. Економічна теорія : Політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. - 7-ме вид. - К.: Знання-прес, 2008.
5. Куликов, Л.М. Экономическая теория: Учебник/Л.М. Куликов. – М.: ТК Велби, Издательство Проспект, 2010.
6. Лисовицкий В.Н. История экономических учений. Харьков 2009.
7. Макконнел К. Экономикс. Принципы, проблемы и политика : в 2 т. / К. Макконнел, С. Брю. - М. : Республика, 1992.
8. Основи економічної теорії: політекономічний аспект : 2-ге вид. / за ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. - К. : Вища школа, 1997
9. Современная экономика: Учебное пособие /Под ред. О. Ю. Мамедова. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2011.
10. Экономическая теория: Учебник / Под общей ред. Г. П. Журавлевой, Л. С. Тарасевича. – М.: ИНФРА-М, 2011.

МІКРОЕКОНОМІКА

ТЕМА 1. Предмет і методи мікроекономічного аналізу.

Мікроекономіка. Обмеженість ресурсів. Потреби. Вибір з альтернативних можливостей. Оптимальний вибір. Альтернативні витрати. Мікроекономічний аналіз. Ринок. Економічний суб'єкт. Економічна рівновага. Раціональний вибір. Граничний аналіз. Граничні величини.

ТЕМА 2. Ринковий попит і пропозиція. Еластичність.

Ринок. Рівноважна ціна. Попит. Закон попиту. Крива попиту. Пропозиція. Крива пропозиції. Чинники попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Надлишок. Дефіцит. Виграш виробника. Виграш споживача. Цінова еластичність попиту. Цінова еластичність пропозиції. Коефіцієнт еластичності. Чинники еластичності. Еластичність попиту за доходом. Перехресна еластичність.

ТЕМА 3. Раціональний споживацький вибір

Споживацька поведінка. Корисність. Гранична корисність. Загальна корисність. Закон спадної граничної корисності. Бюджет споживача. Рівновага споживача. Криві байдужості. Карта кривих байдужості. Бюджетна лінія. Зміна положення бюджетної лінії.

ТЕМА 4. Пропозиція і теорія фірми

Фірма. Ринкова координація. Альтернативні витрати. Прямі витрати. Непрямі витрати. Економічний прибуток. Нормальний прибуток. Чистий прибуток. Загальні витрати. Постійні витрати. Змінні витрати. Граничний продукт. Закон спадної віддачі. Середні витрати. Граничні витрати. Економія на масштабах. Максимізація прибутку: правило $MC = MR$.

ТЕМА 5. Теорія ринкових структур

Ринкові структури. Види ринків. Ринкові бар'єри. Досконала конкуренція. Монополія. Олігополія. Монополістична конкуренція. Монопсонія. Цінова дискримінація. Взаємозалежність фірм. Цінова війна. Картельні угоди. Нецінова конкуренція

ТЕМА 6. Ринок чинників виробництва і розподіл доходів.

Ринок чинників виробництва. Граничний продукт чинника. Граничні витрати чинників. Похідний попит. Ринок праці. Ставка заробітної платні. Диференціація заробітної платні. Ринок капіталів. Відсоток. Ринок природних ресурсів. Економічна рента. Прибуток. Підприємницька діяльність.

ТЕМА 7. Мікроекономіка державного сектора

Державний сектор. Податки і субсидії. Зовнішні ефекти: позитивні і негативні. Суспільні блага. Соціальний вигравш. Соціальні витрати. Оптимізація суспільного вибору. Економічна оцінка соціальних проектів.

Рекомендована література

1. Базилевич В.Д., Баластрюк Л.О. Мікроекономіка та макроекономіка. – К.: Атака, 2002. 147с.
2. Гальперин В.М. Микроэкономика. СПб.: Экономическая школа, 1999.
3. Гребенников П.И., Леусский А.И. Микроэкономика. СПб.: Изд-во СПбУЭФ, 1998.
4. Долан Э., Линдсей Д. Рынок: микроэкономическая модель. Пер. с англ. – С.-Пб., 1996.
5. Макконнелл К., Брю С., Экономикс. Пер. с англ. – М. Республика., 1998.
6. Мікроекономіка і макроекономіка: В 2 ч.: Підручник для екон. спец. вузів / С.В. Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О.Луніна и Т.П. Пахомова. - 2-е вид.- К.: Основи, 2001. - 517 с.
7. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики. – М. «НОРМА-ИНФРА», 2002.
8. Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика. Пер. с англ. – М. 1996.
9. Экономическая теория. Учебник для вузов. Под ред. Добрынина А.И. – СПб.: Питер, 2001. – 440 с.

МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Макроекономіка як наука.

Макроекономіка. Економічна система. Виникнення макроекономіки. Необхідність державного регулювання. Основні економічні цілі. Основні проблеми макроекономіки: інфляція, безробіття, економічне зростання, розподіл доходів, торговельний баланс. Еволюція теорій макроекономічного регулювання.

Тема 2. Економічне зростання та макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Економічне зростання. Інтенсивний та екстенсивний типи зростання. Чинники зростання. Система національних рахунків та її складові. Валовий національний та валовий внутрішній продукт. Розрахунок ВВП за доходами та витратами. Метод доданої вартості. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Чистий національний продукт та національний доход. Особистий доход та доходу, що отримано.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність. Проблеми інфляції та безробіття.

Ринкова циклічність. Економічний цикл та його риси та фази. Особливості різних фаз циклу. Короткострокові та середньострокові економічні коливання. "Довгі хвилі" Н. Кондратьєва. Інфляція та дефляція. Прихована та відкрита інфляція. Інфляція попиту, інфляція витрат. Грошова емісія. Інфляційні очікування. Індекс цін. Темп інфляції. Крива Філіпса. Стагфляція. Види та причини безробіття. Рівень безробіття. Зайнятість. Закон Оукена.

Тема 4. Сукупний попит та сукупна пропозиція.

Сукупний попит та його чинники. Складові сукупного попиту: витрати споживачів, інвестиції, державні та імпорتنі витрати. Нецінові чинники сукупного попиту. Сукупна пропозиція.. Класичний, кейнсіанський та проміжний відрізки кривої сукупної пропозиції. Нецінові чинники сукупної пропозиції. Макроекономічна рівновага.

Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Сукупні витрати та ВВП.

Споживання та заощадження: взаємозв'язок між ними. Середня та гранична схильність до споживання та заощаджень.. Інвестиції та їх призначення. Попит на інвестиції. Функція споживання в моделі Дж. Кейнса. Модель кейнсіанського хреста. Граничний рівень доходу та автономний рівень

споживання. Інфляційний та дефляційний розрив. Вплив державних витрат на макроекономічну рівновагу та ВВП. Теорія мультиплікатора в моделі Кейнса.

Тема 6. Держава в системі макроекономічного регулювання. Фіскальна та монетарна політика.

Необхідність державного регулювання. Класична та кейнсіанська модель ролі держави в економіці. Економічні функції держави. Методи державного регулювання. Види державної економічної політики. Фіскальна політика держави. Державний бюджет. Державні витрати та сукупний попит. Податки та їх види. Крива Лаффера. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика. Бюджетний дефіцит та державний борг. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Автоматичні стабілізатори.

Грошова маса та її структура. Рівняння Фішера. Грошові агрегати. Попит та пропозиція грошей. Рівновага на грошовому ринку. Банківська система. Комерційні банки, їх функції. Центральний банк та його роль. Норма обов'язкового резерву. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Залікова ставка. Політика дешевих та дорогих грошей.

Тема 7. Проблеми зовнішньоекономічних відносин.

Зовнішня торгівля. Експорт. Імпорт. Торгівельний обіг. Абсолютні переваги в торгівлі. Відносні торгівельні переваги. Політика вільної торгівлі. Обмеження в торгівлі. Протекціонізм та його методи. Торгівельні союзи. Торговий баланс. Валюта. Валютне регулювання. Резервні валюти. Валютний курс. Зміни валютного курсу та зовнішня торгівля. Регулювання валютного курсу. Платіжний баланс країни та його складові.

Рекомендована література

1. Базилевич В.Д., Баластрюк Л.О. Макроекономіка. – К.: Атака, 2002. 147с.
2. Ивашковский С.Н. Макроекономика. – М.: Дело, 2000. – 207 с.
3. Кучерявенко І. Макроекономіка. Практикум. – К.: Вікар, 2003.- 140 с.
4. Малиш Н.А. Макроекономіка. Навч. посібник для вузів – К.: МАУП, 2003, 126 с.
5. Мікроекономіка і макроекономіка: В 2 ч.: Підручник для екон.спец.вузів / С.В. Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О.Луніна и Т.П. Пахомова. - 2-е вид.- К.: Основи, 2001. - 517 с.
6. Павловський М.А. Макроекономіка перехідного періоду: Український контекст / М.А.Павловський. - К.: Техніка, 1999. - 334 с.
7. Панчишин С.М. Макроекономіка: Навч. посібник для вузів / Степан Михайлович Панчишин. - К.: Либідь, 2001. - 614 с.

8. Радіонова І.Ф. Макроекономіка та економічна політика / Підручник для вузів / І. Ф. Радіонова. - К.: Таксон, 2000.
9. Савченко А.Г. Макроекономіка: Підручник для вузів / А.Г.Савченко, Г.О. Пухтаєвич и О.М. Тітьонко. - К.: Либідь, 1999. - 286 с.
- 10.Ткаченко Андрій Арсенійович. Основи економічної теорії: Т.5: Макроекономіка: Навч.посібник / А.А. Ткаченко. - Запоріжжя: Дике Поле, 1999. - 180 с.
- 11.Экономическая теория. Учебник для вузов. Под ред. Добрынина А.И. – СПб.: Питер, 2001. – 440 с.

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Управління та менеджмент. Організації як об'єкти управління.

Управління. Менеджмент. Менеджер. Підприємець. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Моделі менеджменту: американська; західноєвропейська; японська. Теорії менеджменту: школа наукового управління; класична школа управління; школа людських стосунків; школа виробничої демократії; школа поведінкових наук. Поняття організації. Формальні організації. Принципи функціонування організацій. Внутрішнє середовище організації. Зовнішнє середовище організації. Оцінка зовнішнього середовища. Еволюція організації. Життєвий цикл організації. Підприємство як форма виробничо-господарської організації.

Тема 2. Планування, організація, мотивація і контроль як загальні функції менеджменту

Планування. Класифікація планів організації. Етапи процесу планування: визначення місії та цілей; оцінка сильних і слабких сторін організації; розроблення стратегії. Базові стратегії. Бізнес-планування. Сутність організаційної діяльності. Владні повноваження, відповідальність. Норма керованості. Централізація і децентралізація. Процес делегування повноважень і відповідальності. Організаційна структури управління. Лінійні і функціональні структури. Комбіновані структури. Мотивування. Теорії мотивування та теорії процесів. Мотиваційні засоби. Оплата праці, система винагород і премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу і морального стимулювання. Поняття контролю. Завдання контролю. Типи контролю. Етапи контролювання.

Тема 3. Управлінські рішення. Керівництво і лідерство.

Сутність, типи і умови прийняття рішень. Поведінкові аспекти управлінського рішення. Адміністративна модель рішення. Політичні чинники рішення. Етика й ухвалення управлінського рішення. Групове ухвалення рішення та його форми. Керівництво Типи керівників. Вплив, лідерство, влада. Форми і баланс влади. Форми влади керівника. Лідерство та його складові. Типологія лідерів. Теорії лідерства.

Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її сутність та значення в менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги до інформації. Особливості надходження, утворення і використання інформації на рівнях менеджменту Носії, операції та процедури оброблення інформації у процесі менеджменту. Поняття і характеристика комунікацій. Комунікативний процес, його елементи та етапи. Різновиди комунікацій. Комунікації між організацією та середовищем. Міжрівневі комунікації в організації. Комунікації між керівником і підлеглими. Комунікації між керівником і робочою групою. Поняття про трансакції. Методи вдосконалення комунікацій. Методи вдосконалення міжособистісних комунікацій. Підвищення ефективності інформаційного обліку.

Тема 5. Управління персоналом.

Робота з персоналом. Трудові ресурси. Класифікація персоналу. Кадрова політика. Кадрові документи. Підбір персоналу. Моделі робочих місць. Професійний відбір персоналу. Формування резерву кадрів. Оцінка персоналу. Оцінка працівника. Оцінка індивідуального внеску. Атестація кадрів. Типові моделі та планування кар'єри. Рух та навчання персоналу. Посадові інструкції. Організація праці. Організація робочого місця. Цільове планування. Техніка особистої праці. Нормування праці

Тема 6. Менеджмент груп і команд

Групи і команди в організаціях. Типи груп і команд: функціональна група; неформальна група; цільова група. Причини об'єднання людей у групи і команди. Стадії розвитку груп і команд. Характеристика груп і команд. Структура обов'язків. Норми поведінки. Згуртованість. Формальне та неформальне лідерство. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти. Природа конфліктів. Причини конфліктів. Керування конфліктами в організаціях. Контролювання конфліктів. Вирішення та обмеження конфліктів.

Рекомендована література

1. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник. - К: Кондор, 2009.
2. Гріффін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник /Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесневич. - Львів: БаК, 2001
3. Діденко В.М. Менеджмент: Підручник. - К.: Кондор, 2008.
4. Друкер П.Ф. Практика менеджмента: Пер. с англ. М: Изд. дом "Вильямс", 2000.
5. Завадський Й. С. Менеджмент. Т. 1.-2-ге вид. - К.: Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу, 1998.
6. Кузьмін О. Є, Мельник О. Г. Основи менеджменту: Підручник. - К.: Академвидав, 2003.
7. Основы менеджмента. Учеб.пособ. / Науч ред. А.А.Радугин / - М.: Центр, 1997. - 432с.
8. Сладкевич В. П., Чернявский А. Д. Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. - К.: МАУП, 2003.
9. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. - К.: Академвидав, 2003.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кожен варіант завдання фахового вступного випробування складається з двох частин:

- 1) теоретичне завдання, яке включає 14 тестів;
- 2) 2 розрахунково-аналітичних завдання.

Вірні відповіді в завданнях фахового вступного випробування підлягають закреслюванню в аркуші відповіді.

Кожен тест теоретичного завдання – закритої форми з множинним вибором (декілька правильних відповідей).

Кожен тест теоретичного завдання оцінюється наступним чином:

1)	повна вірна відповідь
(відмічено всі вірні відповіді та
не вказані невірні відповіді)	—	5 балів
2)	неповна вірна відповідь
(відмічено більше вірних відповідей,
ніж невірних відповідей)	—	4 бали
3)	кількість вказаних вірних відповідей
дорівнює кількості невірних відповідей	—	3 бали
4)	неповна невірна відповідь
(відмічено невірних відповідей більше,
ніж вірних відповідей)	—	2 бали

- 5) повністю невірна відповідь
(усі відповіді дано невірно або
не відмічено відповідей по тесту) — 0 балів
Закреслення всіх варіантів відповідей на тестові питання на Аркуші
відповіді не допускається та прирівнюється до 0 балів

Кожне розрахунково-аналітичне завдання містить одну вірну відповідь, яка
оцінюється в 15 балів (у випадку невірної відповіді – 0 балів).

Максимальна можлива сумарна кількість набраних вступником балів за
виконання теоретичних та розрахунково-аналітичних завдань складає 100 балів.
До цієї сумарної кількості набраних вступником балів додається 100 балів і
формується підсумкова кількість балів вступника.

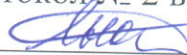
Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на
навчання, якщо оцінка фахового вступного випробування складає не менше 150
балів.

Голова фахової атестаційної комісії

Марина КУДІНОВА

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
протокол № 2 від 08.02.2021 р.

АНОЩЕНКО Ольга